

Prof. dr hab. Halina Woyke

Profesor Woyke pisze... (Część III)

Recenzje i ekspertyzy

4. Recenzje

4.1. Krajowe

4.1.1. Recenzje prac i artykułów do druku w czasopiśmie krajowych

Profesor robił spisy rozmaitych swoich recenzji w paru różnych komputerach, jeden z nich został ukradziony, potem przenośli je, wreszcie robił wspólne spisy dla różnego typu recenzji (czasopisma, osobowe, wnioski o „granty”). Trudno się w tym wszystkim zorientować i dlatego podawane niżej liczby będą niedokładne, raczej zaniżone, przedstawiające często tylko rząd wielkości, a nie autentyczne dane.

W latach 1952–2009 Profesor napisał ponad 191 recenzji prac i artykułów przeznaczonych do druku w rozmaitych czasopiśmie. W tym dla:

- Pszczelniczych Zeszytów Naukowych (od 2000 roku Journal of Apicultural Science) – 55 + 6,
- Wydawnictw WSR (Wyższa Szkoła Rolnicza) Olsztyn – 9, Szczecin – 2; Kraków – 1; Instytut Sadownictwa – 3,
- Pszczelarstwa – 12
- Roczników Nauk Rolniczych – 4,
- PWRiL (Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne) – 4,
- Ministerstwa Rolnictwa – 2,
- Czasopism Pasięka i Przegląd Pszczelarski – po 1,
- SGGW – 2,

oraz

- dla rozmaitych innych instytucji i nieoznakowane w spisie – 92.

Profesor ma swoisty sposób pisania tych recenzji. W przeciwieństwie do innych recenzentów nie poprzestaje na podaniu ogólnej opinii o recenzowanej pracy i wysunięciu krytycznych uwag, lecz wprowadza do pracy wszelkie poprawki, które uważa za potrzebne. Zajmuje Mu to oczywiście znacznie więcej czasu, ale autor dostaje poprawioną już pracę.

4.1.2. Ocena prac doktorskich

W latach 1963–2006 Profesor napisał 22 recenzje prac doktorskich, w tym: 9 dla SGGW (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego), po 3 dla WSR (Wyższa Szkoła Rolnicza) w Lublinie i WSR w Szczecinie oraz po 1 dla Instytutu Sadownictwa i WSR we Wrocławiu. Około 9 z recenzowanych wtedy doktorantów jest już obecnie profesorami, a dalszych 4 – doktorami habilitowanymi.

4.1.3. Recenzja dorobku i pracy habilitacyjnej

W latach 1972–2007 Profesor napisał 21 recenzji dla kandydatów na stopień doktora habilitowanego (docenta), w tym: 4 dla WSR w Olsztynie, po 3 dla SGGW, WSR we Wrocławiu i Instytutu Sadownictwa, po 2 dla WSR w Lublinie oraz WSR w Szczecinie i wreszcie po 1 dla Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, WSP (Wyższa Szkoła Pedagogiczna) w Siedlcach, WSR w Krakowie i kilka dla CKK

(Centralna Komisja Kwalifikacyjnej). Około 13 z recenzowanych wtedy habilitantów jest już obecnie profesorami.

4.1.4. Recenzja kandydatów na tytuł profesora

W latach 1954–2007 Profesor napisał 18 recenzji kandydatów na tytuł profesora. Interesujące jest to, że 3 z tych recenzji (dla prof. prof. S. Kirkora, A. Demianowicza i Z. Demianowicz) napisał w 1954 roku, kiedy sam jeszcze nie był profesorem. Został nim bowiem dopiero w 1969 roku, tj. 15 lat później. Po prostu nie było wtedy w Polsce utytułowanych naukowców pszczelarzy. Profesor był tym naukowcem pszczelarzem, który był najlepiej zorientowany w światowej nauce pszczelnictwa. Opracował te recenzje, a potem podpisywał je prof. Pieniżek.

4.1.5. Inne recenzje osobowe

Profesor napisał 15 rozmaitych innych recenzji osobowych. Były to recenzje związane np. z czymś wyjazdem zagranicznym, mianowaniem kogoś na jakieś stanowisko, propozycją nagrody czy odznaczenia. I tak np. w lutym 1981 r. napisał bardzo pozytywną opinię na temat nadania prof. dr hab. M. Radomskiej, byłego rektora SGGW, Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski (Polonia Restituta).

4.1.6. Recenzje wniosków o tzw. „granty”

Profesor napisał co najmniej 75 recenzji na temat rozmaitych projektów prac i urzędzeń, w tym:

- w latach 1963–1991, 9 różnych projektów dla rozmaitych instytucji m.in. dla Urzędu Patentowego,
- w latach 1991–1998, 31 wniosków o „granty” KBN (Komitet Badań Naukowych),
- w latach 2004–2007, 35 wniosków o „granty” z Agencji Rynku Rolnego.

4.2. Recenzje zagraniczne

4.2.1. Recenzje prac naukowych do druku w czasopiśmie zagranicznych

W latach 1970–2008 Profesor opracował co najmniej 76 recenzji prac naukowych do druku dla redakcji siedmiu następujących czasopiśmie naukowych:

- Journal of Apicultural Research (50 recenzji). Był członkiem Kolegium Redakcyjnego tego czasopiśmie od 1970 roku,
- Apidologie (13). Był członkiem Kolegium Redakcyjnego tego czasopiśmie od 1984 roku,
- Insectes Sociaux (3),
- Behavior Ecol. Sci. Biol. (2),
- FAO (2),
- Journal of Insect Behavior (2),
- inne (5).

Podobnie jak i w recenzjach dla czasopiśmie krajowych, Profesor nie ograniczał się do podania ogólnej opinii o pracy i wysunięcia uwag krytycznych, ale poprawiał to wszystko, co w recenzowanej pracy uważał za błędne.

Przegląd gniazda pszczoły olbrzymiej w Bangalore, Indie 2002

Profesor Woyke obserwuje najbardziej agresywne pszczoły na świecie – *Apis dorsata breviligula*, Filipiny 2004

Pod mostem z gniazdem pszczoły skalnej (*A. labriosa*) na wysokości 3630 m n.p.m. w Buthang, Bhutan 2008

4.2.2. Recenzje zagraniczne osobowe

Profesor napisał 11 rozmaitych recenzji zagranicznych pracowników naukowych. Były to najczęściej recenzje związane z mianowaniem na tytuł profesora (Doull – Australia; Lunder – Norwegia, Bambur – Izrael) lub doktora honoris causa (Morse – USA; Poly – Francja), czy też powołania na dyrektora jakiejś instytucji (N. Königer – Niemcy).

4.2.3. Recenzje zagraniczne projektów badań

Profesor opracował recenzje 11 projektów badań dla instytucji zagranicznych, w tym:

- dla „Foundation for Science” w Szwecji (7 projektów, głównie dla badań planowanych w Ghanie, w Wietnamie i Indonezji),
- dla „Deutscheforschungsgemeinschaft” w Niemczech (2),
- dla „Science Foundation” w Szwajcarii (2).

5. Tłumaczenia

W 2005 roku zaczęło się w Polsce ukazywać nowe czasopismo pszczelnicze o zupełnie innym charakterze, aniżeli wszystkie dotychczasowe. Nazywało się „Przegląd Pszczelarski”. Celem tego nowego pisma było upowszechnienie wśród polskich pszczelarzy najnowszych osiągnięć światowej nauki w zakresie pszczelnictwa. Naczelny Redaktor pisma wyszukiwał interesujące prace naukowe w zagranicznych czasopismach naukowych i po uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia od redakcji tych czasopism, dawał je do przetłumaczenia. Oboje należeliśmy do grona tych tłumaczy. Profesor przetłumaczył 6 takich prac, w tym 2 sam, a 4 wspólnie ze mną.

6. Atmosfera do pisania

W rozdziałach 1–6 podałam, **gdzie, ile i co** Profesor napisał. Pozostało jeszcze do wyjaśnienia: **jak** pisze? Otóż Profesor nie lubi pisać; twierdzi, że woli pracować przy pszczołach, aniżeli pisać, a ponadto

sam powiada, że nie umie pisać, że zawsze wszelkie pisanie sprawiało Mu trudności. I dzięki ironii losu pisać musi i pisze, i to, jak widać, dużo. Kiedy Profesor pisze, musi być wkoło Niego absolutna cisza i spokój. Jest skupiony na pisany tekście i nie wolno Mu w żaden sposób przeszkadzać. Ktokolwiek odezwie się, naraża się na usłyszenie, powiedzianego niecierpliwym i nieprzyjemnym głosem: „Daj mi spokój”!

7. Na emeryturze

Profesor nadal pisze i publikuje coraz to nowe prace i artykuły, a także opracowuje recenzje coraz to nowych prac i artykułów, nadsyłanych Mu przez rozmaite krajowe i zagraniczne redakcje itp. instytucje.

Tabela 2. Liczba prac i artykułów Profesora Woyke, opublikowanych już po przejściu na emeryturę, tj w latach 1997–2009

Rodzaj publikacji	Liczba				
	kraj	zagr.	razem	dod. wersje	razem
Prace oryginalne	21	53	74	17	91
Artykuły popularne	67	5	72	5	77
Książki, rozdziały	2	2	4	–	4
Razem	90	60	150	22	172

Jak widać z liczb podanych w tabeli 2, Profesor będąc na emeryturze, opublikował całkiem pokaźną liczbę prac. Zestawienie danych z tabeli 1 (Pszczelarstwo 3/2010, str. 2) i tabeli 2 pozwala obliczyć, że już po przejściu na emeryturę opublikował około 22% wszystkich swoich prac i artykułów.

Dziś, 6 grudnia 2009 roku, gdy to piszę, Profesor przygotowuje swoją kolejną oryginalną pracę naukową, do której badania prowadził przez ostatnie trzy lata.